

Afgørelser – Reg. nr.: 08107.00

Fredningen vedrører: Bagsværd Fort

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet	14-07-2010
-------------------------	-------------------

Fredningsnævnet	16-11-2009
------------------------	-------------------

Forslag	15-08-2008
----------------	-------------------

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

**Naturklagenævnets afgørelse
af 14. juli 2010
om fredning af Bagsværd Fort i Gladsaxe Kommune
(Sag nr. NKN-111-00055)**

Fredningsnævnet for København har den 16. november 2009 truffet afgørelse om fredning af Bagsværd Fort, matr.nr. 17 e Gladsaxe, beliggende på adressen Møllemarken 27 i Gladsaxe. Sagen er rejst den 17. juni 2008 af Danmarks Naturfredningsforening og Gladsaxe Kommune.

Fredningsarealet udgør i alt 3,5 ha og tilhører staten ved Slots- og Ejendomsstyrelsen, der har påklaget fredningsafgørelsen til Naturklagenævnet.

Den historiske baggrund

Bagsværd Fort blev opført i årene 1892 – 1893 og var i brug indtil 1920, hvor Landbefæstningen i Københavns nyere befæstning blev nedlagt. Fortet indgik i kæden af befæstningsanlæg på Nordfronten og skulle hindre fjendens indtrængen mellem Gladsaxe Fort og Lyngby Fort. Gladsaxe fort og Bagsværd Fort er bygget samtidigt og er i øvrigt ens. Forterne blev støttet af tre bagvedliggende batterier: Tinghøj Batteri, Buddinge Batteri og Vangede Batteri.

Fortet er et trekantet anlæg, der består af et ydre glacis, der skjuler resten af fortet for fjendtligt indsyn, en tør grav, et fortlegeme og en gravkaponiere. Fortlegemet er et trekantet bygningsværk, hvis top kaldes fortdækket, og hvis to sider, der vender op mod trekantens toppunkt, kaldes for facer, og hvis tredje side, der vender væk fra fjenden, kaldes struben.

Fortlegemet består af fortkernen (kasematbygningen eller strubekasernen), en stensprængkappe og en jordmaske, der er ombygget med en betonstøttemur, der på strubesiden slutter sig til fortkernen. På betonmuren er et næsten mandshøjt stormgitter, der skulle hindre fjenden i at komme op på fortdækket. Stormgitteret på betonmuren omkring fortlegemet i Bagsværd Fort er bevaret – som det eneste sted på samtlige fæstningsanlæg.

Voldene på facegravenes ydersider er forsynet med "stier" i to niveauer. Den nederste og bredeste er rondgangen, hvor soldaterne kunne færdes i skjul for fjendens ild, og den øverste er fodfolksbanketten, som soldaterne kunne træde op på og skyde ned over glaciset, der skrånede ned mod den forventede angrebsretning for fjenden.

Den senere benyttelse af fortet

Gladsaxe Kommunes benyttelse

Siden 1961 har Gladsaxe Kommune lejet ca. 19.000 m² eller godt halvdelen af arealet på en lejekontrakt, der løber til 2011. Efter indgåelse af lejekontrakten blev den sydøstlige del af arealet indrettet til byggelegeplads, mens den resterende del af arealet blev anlagt som offentligt tilgængelig park, Bagsværd Fort Folkepark.

Omkring 1990 overtog den kommunale fritids- og ungdomsklub, der har afløst byggelegepladsen, yderligere et areal på ca. 1.600 m² fra Filmmuseet. Arealet blev ledigt blandt andet i forbindelse med nedrivning af fortets kommandørbolig.

I 2004 blev ungdomsklubben udvidet ved en forlængelse af den eksisterende bygning ind mod fortet. Det skete på grundlag af en lokalplan, der giver mulighed for yderligere udbygning til daginstitutionsformål på 400 m² etageareal placeret i byggeri i én etage. Arealet, som i dag anvendes af klubben, er indhegnet og har en størrelse på ca. 8.850 m² og optager således ca. 25 % af fortets areal. Fredningen respekterer lokalplanens bygningsbestemmelser og byggefelt.

Filmmuseets benyttelse

Forsvaret brugte fortet indtil 1965, hvor Kulturministeriet ved Filmmuseet overtog det til opmagasinering af film. Omkring 1975 opførte Filmmuseet en depotbygning i én etage på ca. 270 m². Bygningen, som har en stærkt skæmmende placering nede i fæstningsanlæggets tørre grav, er angivet som nr. 2 på fredningskortet. Bygningen står nu tom. Under bygningen er konstateret en omfattende og grundvandstruende jordforurening med opløsningsmidler. Museet har benyttet lokaler inden i kasematterne til oplagring af historisk filmmateriale, og der har til museets brug været indrettet kontorfaciliteter. Museets brug er ophørt i august 2007.

Planlægningsforhold og arealets tilstand

Bagsværd Fort blev omfattet af museumslovens beskyttelse som fredet fortidsminde, da forsvarsværket i 1993 rundede hundredåret for sin færdiggørelse. Der må derfor ikke udføres ændringer uden godkendelse fra Kulturarvsstyrelsen.

Området er omfattet af Gladsaxe Kommunes lokalplan 148 fra 2002. Lokalplanen har til formål at fastholde og respektere de kvaliteter, som er baggrunden for områdets status som fredet fortidsminde. Om arealets anvendelse og pleje er i lokalplanen bestemt, at ubebyggede arealer skal anlægges og vedligeholdes efter en samlet friarealplan for hele lokalplanens område. Denne friarealplan er endnu ikke udarbejdet.

I mange år har området ikke været vedligeholdt eller plejet, og bygningsanlægget er i dag truet af store træer, som med deres rødder kan beskadige bygningsværkerne og måske allerede har medført skader. Bevoksningen på og ved fortidsmindets bygninger skal derfor fjernes snarest muligt.

Ved fredningen synliggøres fortidsmindets beton- og jordanlæg gennem både en "førstegangspenje" og en fremtidig løbende penje. Samtidig sikres offentlig adgang, og der kan ske anvendelse i øvrigt af området, hvis anvendelsen respekterer stedets særlige stykke Danmarkshistorie og kulturhistorie samt områdets rekreative interesser.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Bagsværd Fort har til formål at frilægge, bevare, genoprette og penje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum.

Fredningsområdet er opdelt i to delområder, jf. fredningskortet.

Område A (Fortet)

Arealet må ikke yderligere bebygges. Ejeren skal umiddelbart efter fredningens ikrafttræden fjerne en bygning (bygning 2) i den tørre grav og retablere terrænet. Bevoksning på fortlegemet skal fjernes.

Område B (Institutionen)

Der kan ikke opføres permanente bygninger uden for det angivne byggefelt i gældende lokalplan 148. De oprindelige terrænformer uden for byggefeltet skal opretholdes og træbevoksningen mod Møllemarken bevares. Hvis den hidtidige anvendelse af område B som fritidsinstitution ophører, skal arealet tilbageføres til forsvarsværkets oprindelige udseende og indgå i område A.

Fredningen pålægger plejemyndigheden at udarbejde en samlet plejeplan for hele området. Plejeplanen forhandles med Gladsaxe Kommune, Kulturarvsstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Grundejerforeningen Louisehøj.

Offentligheden har adgang til fods overalt i område A på det fredede areal, dog ikke i bygninger medmindre det er særskilt angivet ved skiltning.

Det kan i plejeplanen bestemmes, at der som led i den rekreative anvendelse af området kan anbringes og opsættes ikke-permanente publikumsfaciliteter, og der kan på arealet afvikles tids-begrænsede arrangementer, såfremt disse ikke medfører nedslidning eller fysiske indgreb i fortidsmindet. Der må ikke anvendes højtalere.

Kommunen kan opsætte informationstavler m.v. med henblik på at formidle stedets kulturhistorie og give oplysninger om adgangsvilkår og lignende.

Endelig indeholder fredningen i § 8 bestemmelse om, at der kan opstilles udstyr til afværgelse af den konstaterede grundvandsforurening i området. Udstyret skal fjernes, når afværgeforanstaltningen er afsluttet.

Ifølge fredningens § 3 kan Gladsaxe Kommune lade lyse forkøbsret til matr. nr. 17 e Gladsaxe.

Klager og bemærkninger

Slots- og Ejendomsstyrelsen har i klagen gjort følgende bemærkninger til nogle af fredningsbestemmelserne:

Ad § 2. Område B (Institutionen)

Af hensyn til fremtidige ejerforhold bør det for god ordens skyld præciseres, at *"hvis den hidtidige anvendelse af område B som fritidsinstitution ophører, skal Gladsaxe Kommune tilbageføre område B til forsvarsværkets oprindelige udseende og indgå i område A"*.

Ad § 3. Ejerforhold

§ 3 bør udgå af kendelsen, da Slots- og Ejendomsstyrelsen er i dialog med Gladsaxe Kommune om kommunens eventuelle erhvervelse af ejendommen. Såfremt Gladsaxe Kommune ikke ønsker at erhverve ejendommen, forbeholder Slots- og Ejendomsstyrelsen sig ret til at overdrage ejendommen til Freja (Statens Ejendomssalg). Frejas opgave er at udvikle og videresælge ejendomme, som den danske stat ønsker at afhænde.

Ad § 8. Afværgeforanstaltninger

Det bør præciseres, at det er den til enhver tid værende ejer af ejendommen, som fjerner udstyret, når afværgeforanstaltningen er afsluttet.

Gladsaxe Kommune mener, at fredningsnævnets afgørelse af 16. november 2009 bør opretholdes uændret, og at indsigelsen fra Slots- og Ejendomsstyrelsen ikke bør imødekommes.

Kommunen mener således, at forpligtelsen til retablering og tilbageføring af området med fritids- og ungdomsklubben bør gælde for den til enhver tid værende ejer af ejendommen.

Med hensyn til retten til at lade tinglyse en forkøbsret for Gladsaxe Kommune ønsker kommunen at fastholde bestemmelsen herom, da kommunen må anses for at være den naturlige ejer af ejendommen, eftersom ejendommen i kommunens planlægning er udlagt til offentlige formål og formål, der henvender sig til kommunens borgere.

Endelig mener kommunen, at bestemmelsen i fredningens § 8, sidste pkt. om pligt til at fjerne udstyr til afværgelse af grundvandsforurening i området, når afværgeforanstaltningen er afsluttet, gælder i forhold til den til enhver tid værende ejer. Kommunen anser derfor den foreslåede ændring for unødvendig.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at bestemmelsen i § 2, Område B (Institutionen), sidste afsnit formuleres således:

"Uden for lokalplanens byggefelt skal de oprindelige terrænformer opretholdes, og træbevoksningen mod Møllemarken bevares. Hvis den hidtidige anvendelse af område B som fritidsinstitution ophører, påhviler det den til enhver tid værende ejer at tilbageføre arealet til forsvarsværkets oprindelige udseende, hvormed det indgår i område A."

Foreningen kan i øvrigt tilslutte sig kommunens bemærkninger.

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen har ikke haft bemærkninger til klagen fra Slots- og Ejendomsstyrelsen eller til sagen i øvrigt.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling herunder besigtigelse og offentligt tilgængeligt møde på stedet den 3. maj 2010 har deltaget samtlige 10 medlemmer af Naturklagenævnet: Bent Jacobsen (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Marion Pedersen, Anders Stenild, Poul Søgaard, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Naturklagenævnet udtaler enstemmigt:

Fredningsnævnets afgørelse stadfæstes, dog med den ændring, at § 3 Ejerforhold udgår, da der ikke ses at være behov for at lade tinglyse forkøbsret for Gladsaxe Kommune til matr.nr. 17 e, Gladsaxe.

Det præciseres, at forpligtelsen efter § 2 til at retablere område B, hvis fritidsinstitutionen ophører, og forpligtelsen efter § 8 til at fjerne udstyr til afværgelse af grundvandsforurening, påhviler den til enhver tid værende ejer af fortet.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 16. november 2009 ophæves, fastsættes følgende fredningsbestemmelser for Bagsværd Fort, matr.nr. 17 e Gladsaxe. Arealet er vist på vedhæftede fredningskort.

Fredningsbestemmelser

§ 1 Fredningens formål

Fredningen af Bagsværd Fort har til formål at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum.

§ 2 Fredningsområdet – areal og bygninger

Fredningsområdet omfatter 3,5 ha bestående af matr.nr. 17 e Gladsaxe. Området ejes af staten ved Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Området opdeles i 2 delområder. Der henvises til det medfølgende fredningskort.

Område A (Fortet)

På fredningstidspunktet findes de på fredningskortet angivne bygninger nr. 1, 2 og 10. Arealet må ikke yderligere bebygges.

Ejeren skal umiddelbart efter fredningens ikrafttræden fjerne den sekundært opførte bygning i den tørre grav (bygning 2) og retablere terrænet.

Bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord bevares, medens bevoksningen på fortlegemet fjernes.

Område B (Institutionen)

På fredningstidspunktet findes de på fredningskortet angivne permanente bygninger (nr. 3 – 9). Der kan ikke opføres permanente bygninger uden for det angivne byggefelt i gældende lokalplan 148.

Uden for lokalplanens byggefelt skal de oprindelige terrænformer opretholdes, og træbevoksninger mod Møllemarken bevares. Hvis den hidtidige anvendelse af område B som fritidsinstitution ophører, skal den til enhver tid værende ejer tilbageføre område B til forsvarsværkets oprindelige udseende, hvorefter området indgår i område A.

§ 3 Naturpleje

Stk. 1.

Plejemyndigheden, jf. for tiden bekendtgørelse nr. 1604 af 20. november 2006 om pleje af fredede arealer og om tilsyn, og bekendtgørelse nr. 1514 af 14. december 2006 om pleje af fortidsminder, gennemfører pleje af de fredede arealer, derunder friholdelse af fortidsmindets terræn for bevoksning.

Stk. 2.

Plejemyndigheden udarbejder en samlet plejeplan for hele området. Plejeplanen forhandles med Gladsaxe Kommune, Kulturarvsstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Grundejerforeningen Louisehøj. Udkast til plejeplan skal være de høringsberettigede i hænde senest 4 måneder før dens ikrafttræden.

Indsigelse skal være fremsat over for plejemyndigheden senest 1 måned efter modtagelsen af udkastet. Fortsat uenighed om plejeplanen, herunder om indsigelsen skal have opsættende

virkning, kan af plejemyndigheden eller de høringsberettigede forelægges for Fredningsnævnet, der herefter træffer afgørelse. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, de følgende for højst 10 år ad gangen.

Stk. 3.

Plejemyndigheden iværksætter i område A snarest muligt efter fredningens gennemførelse en førstegangspleje, bestående af frilæggelse af og sikring af de oprindelige bygningsanlæg og deres umiddelbare omgivelser. Plejemyndigheden pålægges ikke herved bygningsmæssige forpligtelser, jf. dog under § 2 vedrørende bygning nr. 2. Pleje af den øvrige del af området afventer vedtagelse af en plejeplan.

Stk. 4.

Restaurering, indretning og ibrugtagning af de oprindelige bygningsanlæg i område A skal ske efter en samlet plan godkendt af Kulturarvsstyrelsen.

§ 4 Offentlighedens adgang

Stk.1.

Publikum har adgang til fods overalt i område A på det fredede areal. Adgangsretten gælder ikke bygninger, medmindre dette er særskilt angivet ved skiltning.

Stk. 2.

Plejemyndigheden kan af hensyn til publikums sikkerhed og vedligeholdelsen af området, derunder særligt risiko for slid på de enkelte dele af fortanlægget, fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

§ 5 Anden rekreativ anvendelse

Det kan i plejeplanen bestemmes, at der som led i den rekreative anvendelse af området kan anbringes og opsættes ikke-permanente publikumsfaciliteter. Disse skal respektere fortidsmindet med hensyn til materialer, udformning og placering.

Endvidere kan der på arealet afvikles tidsbegrænsede arrangementer, såfremt disse ikke medfører nedslidning eller fysiske indgreb i fortidsmindet. Der må ikke anvendes højtalere.

§ 6 Formidling

Gladsaxe Kommune kan på arealet samt inden for forsvarsværkets bygningsdele lade opsætte informationstavler m.v. med henblik på at formidle stedets kulturhistorie og give oplysninger om adgangsvilkår og lignende.

§ 7 Afværgelse af grundvandsforurening

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opstilles udstyr til afværgelse af den konstaterede grundvandsforurening i området. Den til enhver tid værende ejer af ejendommen skal fjerne udstyret, når afværgeforanstaltningen er afsluttet.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 9 Tilsyn

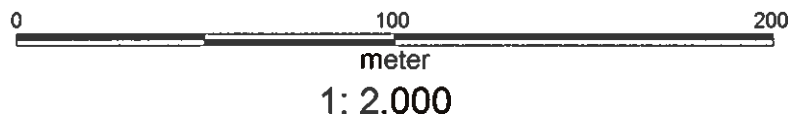
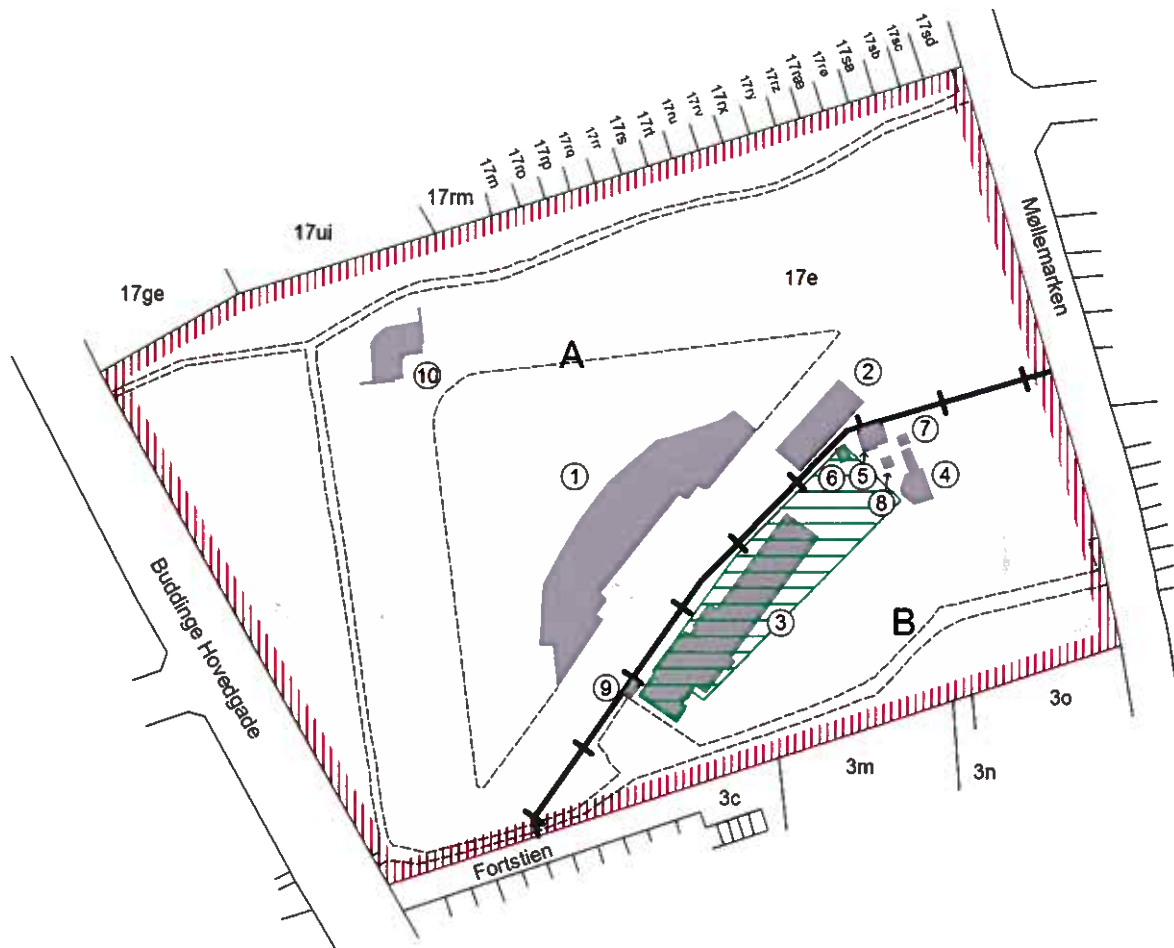
Gladsaxe Kommune påser, at fredningsbestemmelserne overholdes, jf. naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 3.

§ 10 Forholdet til anden lovgivning

Arealet er i sin helhed fredet som fortidsminde efter museumslovens § 29 e. Dette indebærer, at samtlige tilstandsændringer, derunder ændringer som følge af fredningsbestemmelserne og eventuelle dispensationer, først kan træde i kraft og udføres, når tilladelse fra Kulturarvsstyrelsen er indhentet. Endvidere bemærkes, at arealet er underlagt det til enhver tid gældende tilsyn med fredede fortidsminder, som er henlagt til Kulturarvsstyrelsen.

På Naturklagenævnets vegne


Bent Jacobsen
Viceformand



Bagsværd Fort

Matr. nr. 17 e Gladsaxe
Gladsaxe Kommune
Region Hovedstaden

Naturklagenævnets
fredningsafgørelse
af juli 2010
Sag nr. NKN-111-00055

Signaturforklaring

-  fredningsgrænse
-  bygninger (Gladsaxe kommune)
-  eksisterende trådhegn
-  byggefelt, lokalplan 148
-  bygningsnummer

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Retten i Lyngby
Lyngby Hovedgade 96
2800 Kgs. Lyngby
Telefon: 45 93 61 16
Telefax: 99 68 48 99

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

17 NOV. 2009 Den 16. november 2009
FRS nr. 41/08 BH

SCANNET

By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Fredning af Bagsværd Fort.

Vedlagt fremsendes fredningsnævnets kendelse om fredning af 16. november 2009.

Afgørelsen om fredning kan ifølge naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 3, påklages af

1. Ejere- og brugere,
2. enhver, der under sagen har givet møde for nævnet eller har fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse,
3. statslige- og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af afgørelsen, samt
4. organisationer med videre, som antages at have en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 4, være skriftlig og sendes direkte til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. Klagefristen er ifølge § 87 fire uger fra den dag, afgørelsen er meddelt eller offentligt bekendtgjort.


Hans Chr. Poulsen
Formand.

BLS- 121-00251 art 18

KENDELSE

om fredning af

Bagsværd Fort

afsagt den 16. november 2009 af Fredningsnævnet for København

Danmarks Naturfredningsforening og Gladsaxe kommune har den 17. juni 2008 rejst sag om fredning af Bagsværd Fort, der er beliggende på adressen Møllemarken 27, Gladsaxe, matr.nr. 17 e Gladsaxe.

Fredningsarealet udgør i alt 3,5 hektar og tilhører staten ved Slots- og Ejendomsstyrelsen.

En del af fortidsmindets areal er udlejet til en kommunal fritids- og ungdomsklub på adressen Møllemarken 27a, Gladsaxe.

Den historiske baggrund

Bagsværd Fort blev opført i årene 1892-1893 og var i brug indtil 1920, hvor Landbefæstningen i Københavns nyere befæstning blev nedlagt. Fortet indgik i kæden af befæstningsanlæg på Nordfronten og skulle hindre fjendens indtrængen mellem Gladsaxe Fort og Lyngby Fort. Gladsaxe Fort og Bagsværd Fort er bygget samtidigt og er i øvrigt ens. Forterne blev støttet af tre bagvedliggende batterier: Tinghøj Batteri, Buddinge Batteri og Vangede Batteri.

Fortet er et trekantet bygningsanlæg (en ligebenet trekant med en topvinkel på 90 grader), hvis toppunkt vender mod den forventede fjende. Det består af et ydre glacis, der skjuler resten af fortet for fjendens indsyn, undtagen når kanontårnene var oppe, en tør grav, et fortlegeme og en gravkaponiere. Fortlegemet er et trekantet bygningsværk, hvis top kaldes fortdækket, og hvis to sider, der vender op mod trekantens toppunkt, kaldes for facer, og hvis tredje side, der vender væk fra fjenden, kaldes struben.

Fortlegemet består af fortkernen (kasematbygningen eller strubekasernen), en stensprængkappe og en jordmaske, der er ombygget med en betonstøttemur, der på strubesiden slutter sig til fortkernen. På betonmuren er et næsten mandshøjt stormgitter, der skulle hindre fjenden i at komme op på fortdækket.

Stormgitteret på betonmuren omkring fortlegemet i Bagsværd Fort er bevaret - som det eneste sted på samtlige fæstningsanlæg.

Kasematbygningen er et betonbygningsværk i to etager med flere bevarede dele, deraf to ud af seks tårnkonstruktioner. I bygningens nederste etage var der blandt

andet beboelse for fortets besætning, og i øverste etage var der blandt andet ammunitionsmagasiner og tårnbrønde til fortets fire kanontårne og to observationstårne. Gravkaponieren er et mindre betonbygningsværk i én etage, som ligger i glaciet i fortgravens toppunkt.

Voldene på facegravens ydersider er forsynet med "stier" i to niveauer. Den nederste og bredeste er rondengangen, hvor soldater kunne færdes i skjul for fjendens ild, og den øverste er fodfolksbanketten, som soldaterne kunne træde op på og skyde ned over glaciset, der skrånede ned mod den forventede angrebsretning for fjenden.

Fortet var udrustet og bemannet døgnet rundt under Første Verdenskrig.

Gladsaxe Kommunes benyttelse

I juni 1961 indgik Gladsaxe Kommune en lejekontrakt med Forsvarets Bygnings-tjeneste om kommunal leje af ca. 19.000 m² eller godt halvdelen af arealet. Lejekontrakten er uopsigelig for udlejer i 50 år, det vil sige til 2011. Lejekontrakten gælder fortsat, dog med den ændring, at først Kulturministeriet og senere Slots- og Ejendomsstyrelsen er indtrådt som udlejer.

Efter indgåelse af lejekontrakten blev den sydøstlige del af arealet indrettet til byggelegeplads, mens den resterende del af arealet blev anlagt som offentligt tilgængelig park, Bagsværd Fort Folkepark.

Omkring 1990 overtog den kommunale fritids- og ungdomsklub, der har afløst byggelegepladsen, yderligere et areal på ca. 1.600 m² fra Filmmuseet, henhørende under Kulturministeriet. Arealet blev ledigt blandt andet i forbindelse med nedrivning af fortets kommandørbolig.

I 2004 blev den kommunale fritids- og ungdomsklub udvidet ved en forlængelse af den eksisterende bygning ind mod fortet. Det skete på grundlag af lokalplan 148 for Bagsværd Fort fra 2002. Lokalplanens byggefelt giver mod nordøst mulighed for yderligere udbygning til daginstitutionsformål på 400 m² etageareal placeret i byggeri i én etage. Omkring arealet, som i dag anvendes af klubben, er opsat et hegn, hvis placering fremgår af fredningskortet. Det hegnede areal har en størrelse på ca. 8.850 m² og optager således ca. 25% af fortets areal. Fredningsforslaget respekterer lokalplanens bygningsbestemmelser og byggefelt.

Filmmuseets benyttelse

Forsvaret brugte fortet indtil 1965, hvor Kulturministeriet ved Filmmuseet overtog det til opmagasinering af film. Omkring 1975 opførte Filmmuseet en depotbygning i én etage på 270 m², udformet som en vandskuret bygning med fladt tag. Bygningen, som har en stærkt skæmmende placering nede i fæstningsanlæggets tørre grav, er angivet som nr. 2 på fredningskortet. Bygningen står nu tom. Under bygningen er konstateret en omfattende og grundvandstruende jordforurening med opløsningsmidler. Museet har benyttet lokaler inde i kasematterne til oplagring af historisk filmmateriale, og der har til museets brug været indrettet kontorfaciliteter. Museets brug er ophørt i august 2007.

Planlægningsforhold og eksisterende status

Bagsværd Fort blev omfattet af museumslovens beskyttelse som fredet fortidsminde, da forsvarsværket i 1993 rundede hundredåret for sin færdiggørelse. Der må derfor ikke udføres ændringer uden godkendelse fra Kulturarvsstyrelsen.

Området er desuden omfattet af Gladsaxe Kommunes lokalplan 148 fra 2002. Lokalplanen har til formål at fastholde og respektere de kvaliteter, som er baggrunden for områdets status som fredet fortidsminde.

Om arealets anvendelse og pleje er i lokalplanen bestemt, at ubebyggede arealer skal anlægges og vedligeholdes efter en samlet friarealplan for hele lokalplanens område (§12.1). Denne friarealplan er endnu ikke udarbejdet.

I mange år har området ikke været vedligeholdt eller plejet, og bygningsanlægget er i dag truet af store træer, som med deres rødder kan beskadige bygningsværkerne og måske allerede har medført skader. Bevoksning på og ved fortidsmindets bygninger skal derfor fjernes snarest muligt.

Ved fredningen synliggøres fortidsmindets beton- og jordanlæg gennem både en "førstegangspenje" og en fremtidig løbende penje. Samtidigt sikres offentlig adgang, og der kan ske anvendelse i øvrigt af området, hvis anvendelsen respekterer stedets særlige stykke Danmarkshistorie og kulturhistorie samt områdets rekreative interesser.

Sagens behandling

Forslaget blev i medfør af naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 1, offentligt bekendtgjort i Statstidende den 19. august 2008, i Politiken den 8. august 2008, i Berlingske Tidende den 12. august 2008, i Jyllandsposten den 11. august 2008, i Gladsaxe Bladet den 12. august 2008, og i Søndagsavisten den 10. august 2008.

Den 4. september 2008 var der offentligt møde i henhold til naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 5. Umiddelbart efter foretog Fredningsnævnets medlemmer besigtigelse.

Fredningsnævnet har modtaget bemærkninger fra By- og Landsskabsstyrelsen, Kulturarvsstyrelsen og grundejerforeningen Louisehøj.

Der fastsættes herefter følgende

FREDNINGSBESTEMMELSER

§ 1 Fredningens formål

Fredningen af Bagsværd Fort har til formål at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum.

§ 2 Fredningsområdet - areal og bygninger

Fredningsarealet omfatter 3,5 ha bestående af matr. nr. 17 e Gladsaxe. Området ejes af Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Området opdeles i 2 delområder. Der henvises til det medfølgende fredningskort.

Område A (Fortet)

På fredningstidspunktet findes de på fredningskortet angivne bygninger nr. 1, 2 og 10. Arealet må ikke yderligere bebygges.

Ejeren skal umiddelbart efter fredningens ikrafttræden fjerne den sekundært opførte bygning i den tørre grav (bygning 2) og retablere terrænet.

Bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord bevares, medens bevoksningen på fortlegemet fjernes.

Område B (Institutionen)

På fredningstidspunktet findes de på fredningskortet angivne permanente bygninger (nr. 3-9). Der kan ikke opføres permanente bygninger uden for det angivne byggefelt i gældende lokalplan 148.

Uden for lokalplanens byggefelt skal de oprindelige terrænformer opretholdes, og træbevoksningen mod Møllemarken bevares. Hvis den hidtidige anvendelse af område B som fritidsinstitution ophører, skal arealet tilbageføres til forsvarsværkets oprindelige udseende og indgå i område A.

§ 3 Ejerforhold

Når Fredningnævnet har sendt kendelsen om fredning til tinglysning, kan Gladsaxe kommune anmelde til tinglysning, at Gladsaxe Kommune har forkøbsret til matr. nr. 17 e Gladsaxe.

§ 4 Naturpleje

Stk. 1.

Plejemyndigheden, jf. for tiden bekendtgørelse nr. 1604 af 20. november 2006 om pleje af fredede arealer og om tilsyn, og bekendtgørelse nr. 1514 af 14. december 2006 om pleje af fortidsminder, gennemfører pleje af de fredede arealer, derunder friholdelse af fortidsmindets terræn for bevoksning.

Stk. 2.

Plejemyndigheden udarbejder en samlet plejeplan for hele området, der forhandles med Gladsaxe kommune, Kulturarvsstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og grundejerforeningen Louisehøj om indholdet. Udkast til plejeplan skal være de høringsberettigede i hænde senest 4 måneder før dens ikrafttræden.

Indsigelse skal være fremsat over for plejemyndigheden senest 1 måned efter modtagelsen af udkastet. Fortsat uenighed om plejeplanen, herunder om indsigelsen skal have opsættende virkning, kan af plejemyndigheden eller de høringsberettigede forelægges for Fredningsnævnet, der herefter træffer afgørelse. Den første plejeplan skal gælde for højst 5 år, de følgende for højst 10 år ad gangen.

Stk. 3.

Plejemyndigheden iværksætter i område A snarest muligt efter fredningens gennemførelse en førstegangspleje, bestående af frilæggelse og sikring af de oprindelige bygningsanlæg og deres umiddelbare omgivelser. Plejemyndigheden pålægges ikke herved bygningsmæssige forpligtelser. Pleje af den øvrige del af området afventer vedtagelse af en plejeplan.

Stk. 4.

Restaurering, indretning og ibrugtagning af de oprindelige bygningsanlæg i område A skal ske efter en samlet plan godkendt af Kulturarvsstyrelsen.

§ 5 Offentlighedens adgang

Stk. 1.

Publikum har adgang til fods overalt i område A på det fredede areal. Adgangsretten gælder ikke bygninger, medmindre dette er særskilt angivet ved skiltning.

Stk. 2

Plejemyndigheden kan af hensyn til publikums sikkerhed og vedligeholdelsen af området, derunder særligt risiko for slid på enkelte dele af fortanlægget, fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

§ 6 Anden rekreativ anvendelse

Det kan i plejeplanen bestemmes, at der som led i den rekreative anvendelse af området kan anbringes og opsættes ikke-permanente publikumsfaciliteter. Disse skal respektere fortidsmindet med hensyn til materialer, udformning og placering.

Endvidere kan der på arealet afvikles tidsbegrænsede arrangementer, såfremt disse ikke medfører nedslidning eller fysiske indgreb i fortidsmindet. Der må ikke anvendes højtalere.

§ 7 Formidling

Gadsaxe Kommune kan på arealet samt inden for i forsvarsværkets bygningsdele lade opsætte informationstavler m.v. med henblik på at formidle stedets kulturhistorie og give oplysninger om adgangsvilkår og lignende.

§ 8 Afværgelse af grundvandsforurening

Fredningen er ikke til hinder for, at der kan opstilles udstyr til afværgelse af den konstaterede grundvandsforurening i området. Udstyret skal fjernes, når afværgeforanstaltningen er afsluttet.

§ 9 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 10 Tilsyn

Gladsaxe kommune påser, at fredningsbestemmelserne overholdes, jf. naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 3.

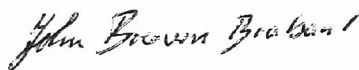
§ 11 Forholdet til anden lovgivning

Arealet er i sin helhed fredet som fortidsminde efter museumslovens § 29 e. Dette indebærer, at samtlige tilstandsændringer, derunder ændringer som følger af fredningsbestemmelserne og eventuelle dispensationer, først kan træde i kraft og udføres, når tilladelse fra Kulturarvsstyrelsen er indhentet. Endvidere bemærkes, at arealet er underlagt det til enhver tid gældende tilsyn med fredede fortidsminder, som er henlagt til Kulturarvsstyrelsen.

Gladsaxe, den 16. november 2009



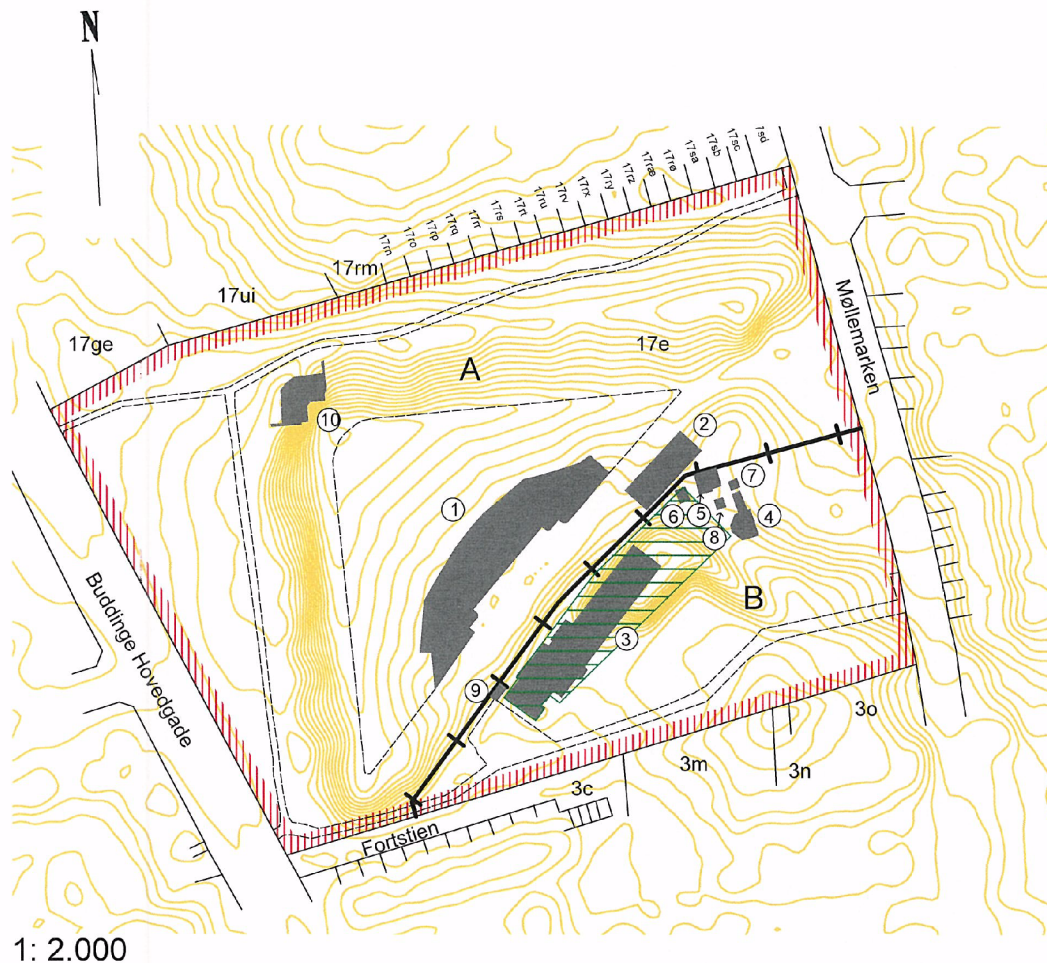
Malene Hauxner
Udpeget af Miljøministeren



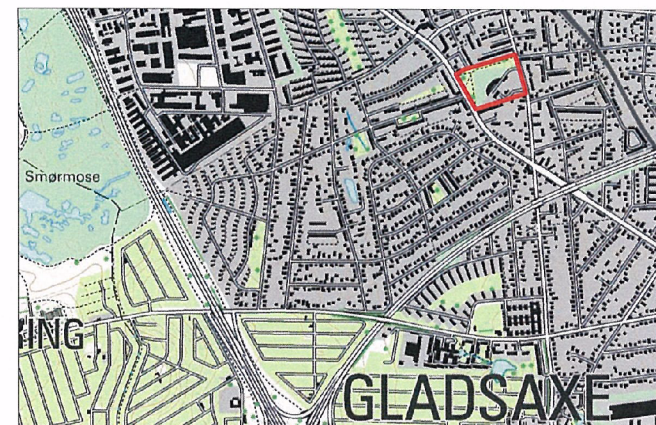
John Brown B. Althoff-Andersen
Udpeget af Gladsaxe Kommune



Hans Chr. Poulsen
formand



Fredningskort til brug ved
Fredningsnævnets afgørelse
af 16.11. 2009
FRS: 41/2008



Bagsværd Fort

Matr. nr. 17 e Gladsaxe
Gladsaxe Kommune
Region Hovedstaden

Udarbejdet i september 2007
af Danmarks Naturfredningsforening i
samarbejde med Gladsaxe Kommune
Ændret 24-08-2009



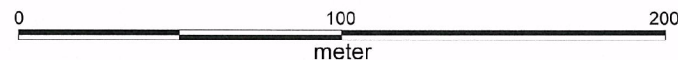
GLADSAXE
KOMMUNE



Signaturforklaring

- fredningsgrænse
- bygninger (Gladsaxe kommune)
- eksisterende trådhegn
- byggefelt, lokalplan 148
- bygningsnummer

Danmarks
Naturfredningsforening



DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Til adressaterne på vedlagte
liste

Stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet, se afgørelse af 2. december, 2013.

Vedr.: Plejeplan for Bagsværd Fortet

Ved brev af 5. marts 2012 har Grundejerforeningen Louisehøj klaget over den plejeplan, som Gladsaxe Kommune har udarbejdet for Bagsværd Fortet. Ved brev af 6. marts 2012 har Danmarks Naturfredningsforening også klaget til fredningsnævnet over plejeplanen. Desuden klagede Kulturstyrelsen ved brev af 14. marts 2012 over plejeplanen. Denne klage blev imidlertid trukket tilbage den 17. april 2012.

Fredningsnævnet traf den 11. juni 2012 afgørelse om, at klagen fra Grundejerforeningen Louisehøj over plejeplanen for Bagsværd Fortet skulle tillægges delvis opsættende virkning for bevoksningen i områdets kant mod nord (kanten mellem det ydre glacis mod Louisehøj og skråningen ned mod tør-graven), idet det er plejen af dette område, der er omtvistet i de modtagne klager.

Grundejerforeningen Louisehøj meddelte ved brev af 4. juli 2012 fredningsnævnet, at foreningen ønskede at påklage denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet, da området for den opsættende virkning efter foreningens opfattelse ikke var tilstrækkeligt klart angivet i forhold til områdets afgrænsning mod nord, idet foreningen vedlagde et kort med skravering af det område, der efter foreningens opfattelse var omfattet af afgørelsen. Fredningsnævnet rettede herefter henvendelse til Gladsaxe Kommune, der oplyste, at kommunen ikke delte foreningens opfattelse af afgrænsningen, men at kommunen var indstillet på at lade det af grundejerforeningen skraverede område være omfattet af den opsættende virkning. Fredningsnævnet meddelte herefter ved brev af 16. august 2012 grundejerforeningen, at nævnet gik ud fra, at klagen til Natur- og Miljøklagenævnet over nævnets afgørelse om delvis opsættende virkning var frafaldet.

Fredningsgrundlaget

Bagsværd Fortet er fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 14. juli 2010. Fredningens formål er i fredningsbestemmelsernes § 1 angivet således:
"Fredningen af Bagsværd Fort har til formål at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum."

Det fremgår af fredningsbestemmelsernes § 2, at fredningsområdet omfatter 3,5 ha bestående af matr. 17 e Gladsaxe. Området ejes af staten. Fredningsområdet er opdelt i 2 delområder i henhold til fredningskortet. Delområde A omfatter fortet, og delområde B omfatter en fritidsinstitution. Om område A er blandt andet anført følgende: *"Bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord bevares, medens bevoksningen på fortlegemet fjernes."*

Af fredningsbestemmelsernes § 3 fremgår det, at kommunen som plejemyndighed skal udarbejde en plejeplan i medfør af reglerne i bekendtgørelsen om pleje af fredede arealer og tilsyn og bekendtgørelsen om pleje af fortidsminder. Plejeplanen skal forhandles med Kulturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Grundejerforeningen Louisehøj, og uenighed om plejeplanen kan forelægges for fredningsnævnet, der kan bestemme, at en klage skal have opsættende virkning.

Plejeplanen:

Gladsaxe Kommune har i februar 2012 udarbejdet "Bagsværd Fort – Projekt og plejeplan 2012". Plejeplanen er udarbejdet i medfør af § 3 i fredningsbestemmelserne og reglerne i bekendtgørelse nr. 1604 af 20. november 2006 om pleje af fredede arealer, om tilsyn og indberetninger samt bekendtgørelse nr. 1514 om pleje af fortidsminder.

Følgende fremgår af plejeplanen om de nye forhold ved skråningen mod Louisehøj:

"Bevoksningen skal som helhed fremtræde grøn og frodig set fra Louisehøj og bestå af høje og mellemhøje træer. Der skal være frit ind- og udsyn til og fra fortet i begge ender af bevoksningen, hvor enkeltstående høje træer bevares. Hermed opnås et frit og bredt indsyn samtidig med, at hensynet til Louisehøj opretholdes. I den midterste del af bevoksningen skal det være muligt på kort afstand af bevoksningen at se ind under trækronerne, så der er indsyn til fortet. Her skal bevoksningen bestå af høje og mellemhøje træer.

Skråningen mod tørgraven skal fremstå med enkeltstående, fritvoksende træer. Skråningen og bunden under bevoksningen skal fremstå som naturgræs. Eksisterende vedbendplanter under blivende træer kan bevares.

(...)

Den historiske profil, herunder rondgangen og fodfolksbanketten, søges synliggjort i videst muligt omfang på strækninger, hvor det er muligt uden at skade de eksisterende træers rødder."

Plejeplanen for skråningen mod Louisehøj har herefter fået følgende ordlyd:

"Skråning mod Louisehøj

Førstegangsindgreb:

I begge ender af bevoksningen og på skråningen ryddes underplantningen og høje og sunde store træer bevares. Ligeledes ryddes den første meter på det flade stykke på toppen for bevoksningen. Dette skal ske af hensyn til sikring og opfattelsen af gravskråningens og glacisets toppunkt samt forståelsen for anlæggets form og funktion.

I den midterste del af bevoksningen bevares de høje og mellemhøje træer. I bunden af bevoksningen ryddes nyvækst og de mellemhøje slanke træer udtynnes for at sikre udvikling af nye træer der kan afløse de gamle. De tilbageværende træer op-

stammes (beskæres for sidegrene) op til ca. 2 meter, så det er muligt på kort afstand at se ind under bevoksningen.

Rondegangen og fodfolksbanketten synliggøres ved at fjerne akkumuleret formuld det plantemateriale med arkæologbistand, hvor det er muligt uden at skade rodnettet på de tilbageværende træer.

Regelmæssig pleje:

Naturgræs: Naturgræs er græs med indslag af anden flora. Græsarealet skal fremstå med vildtvoksende frodighed af græs og anden flora. Selvsåede vedplanter, synlige tidsler, bynke og lignende må ikke forekomme.

Al opvækst ryddes ved græsslåning og buskrydning 1-2 gange årligt. Arealet gennemgås for selvsåede vedplanter, der fjernes ved opgravning 1 gang årligt.

På skråningerne består plejen – foruden under naturgræs nævnte – i at udbedre eventuelle erosionsskader og fjerne ophobet plantemateriale, så den skarpkantede profil fortsat kan erkendes.

Trægrupper og fritvoksende træer: Et fritvoksende træ skal fremstå med en for arten naturlig vækst og krone. Trækronen skal være regelmæssig og uden konkurrence fra andre træer. Sidegrene må ikke konkurrere med top-skud. Stamme og basis skal være uden vanris. Udgåede træer og træer i dårlig vækst, samt afskårne, døde og brækkede grene må ikke forefindes. Fritvoksende træer opstammes, således at man ubesværet kan færdes og kigge under trækronerne. Beskæring foretages under hensyntagen til træets karakteristiske form.

Beskæring af udhængende grene, der generer færdslen og beskæring af synligt døde, knækkede og syge grene fjernes 1 gang årligt. Eventuelle vanris fjernes 1-2 gange årligt.

Opsyn med behov for fældning og efterplantning vurderes en gang årligt. Løbende indplantning af nye træer til foryngelse af beplantningen tilrådes. Der gøres opmærksom på hensynet til kronesammenhæng. Træer, der har stået tæt i mange år, kan have svært ved at klare sig alene, og man kan derfor være nødsaget til at fælde flere træer, hvis ikke et nyt og sundere træ står parat til at overtage.

Levende hegn: Plejen sigter mod at bevare helhedsindtrykket og består først og fremmest i at udtynde og i at holde ny vedopvækst nede. Der holdes løbende opsyn med de store træer i kanten. Gamle og udgåede træer ryddes, og der udtyndes omkring mindre sunde træer med potentiale til at overtage de store træers plads.

Mindre udgåede træer kan blive stående af naturmæssige hensyn så længe de ikke er til fare for færdsel og omgivelser.

Plejen omfatter udtynding af kraftigvoksende arters grenantal og fjernelse af ukrudt langs kanten af beplantningen. Opvækst af selvsåede vedplanter fjernes løbende i sæsonen.

Det vurderes en gang årligt om udgåede planter i dårlig vækst skal udskiftes.”

Plejeplanen indeholder desuden særlige bestemmelser om pleje af skråningen mod Buddinge Hovedgade. Det fremgår heraf blandt andet om førstegangsindgreb, at der på toppen af skråningen mod tørgraven skal ske rydning af al underbevoksning under de bevaringsværdige høje træer. Rondegangen og fodfolksbanketten skal synliggøres ved at fjerne akkumuleret formuld det plantemateriale med arkæologisk bistand, hvor det er muligt uden at skade rodnettet på de tilbageværende træer. Herefter er målet med plejen at friholde under de store træer, så indsyn til fortet fastholdes, samt at fastholde den historiske profil. Opstamning af træerne på skråningen foretages, hvis det er nødvendigt. Arealerne under træerne, hvor der er en eksisterende vedbendvegetation, vil blive suppleret med naturgræs.

Indlæg og synspunkter:

Til brug for behandlingen af sagen har fredningsnævnet modtaget en udtalel-

se af 16. april 2012 fra Gladsaxe Kommune og en udtalelse af 11. april 2012 fra Naturstyrelsen Roskilde.

Fredningsnævnet har den 24. august 2012 foretaget besigtigelse af Bagsværd Fortets område mod nord. Besigtigelsen blev afviklet sammen med repræsentanter fra Gladsaxe Kommune, Naturstyrelsen Roskilde, Kulturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Grundejerforeningen Louisehøj.

Ved e-mail af 31. august 2012 har grundejer i Grundejerforeningen Louisehøj ved Kristian Heldt fremsat yderligere bemærkninger til sagen. Nævnet har endvidere ved e-mail af 29. august 2012 modtaget bemærkninger til sagen fra Jens Kjellerup Hansen, der er grundejer i grundejerforeningen Louisehøj. Endvidere har Danmarks Naturfredningsforening fremsendt supplerende bemærkninger ved brev af 29. august 2012.

Grundejerforeningen Louisehøj har navnlig anført, at fredningsbestemmelsernes § 2 navnlig har til formål at beskytte Louisehøjs beboere mod indsyn fra fortet, at bevare den skovlignende udsigt fra Louisehøj og at bevare en del af den unikke bynære natur, som fortområdet har udgjort i mere end 50 år. Efter foreningens opfattelse skal bevoksningen i området kant mod nord derfor bevares i fuldt omfang, og der skal udarbejdes en plejeplan, der sikrer en successiv fornyelse af bevoksningen i både højde og dybde. Plejeplanen skal således i videst mulige omfang bevare og beskytte den eksisterende natur.

Danmarks Naturfredningsforening har navnlig anført, at fredningsformålet ikke imødekommes i plejeplanen, idet Gladsaxe Kommune i plejeplanen undlader at fjerne mange høje og mellemhøje træer på store dele af fortidsmindets funktionsbærende konstruktioner samtidig med, at man har til hensigt at beplante det samme område med nye træer for at tilsikre et meget begrænset antal rækkehuse langs fredningens nordkant undgår at blive udsat for indsynet til fortidsmindet. Alle fortets delelementer og funktionsbærende træk skal således være fuldt synlige (både som enkeltdele og som en del af helheden). Foreningen har i den forbindelse henvist til, at forholdene på Bagsværd Fortet er helt analoge med forholdene på Vestvolden med hensyn til vegetation i form af træer og buske. Det er Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at der er taget usaglige hensyn til parcellerne i grundejerforeningen Louisehøj set i lyset af, at fredningens formål er at sikre fortidsmindets synlighed. Danmarks Naturfredningsforening har desuden understreget, at foreningens holdning til vegetationen ligeledes omfatter bevoksningen mod Buddinge Hovedgade.

Kulturstyrelsen har navnlig anført, at fredningen af Bagsværd Fortet efter styrelsens opfattelse primært har til hensigt at frilægge, beskytte og formidle fortidsmindet, der i en lang årrække har henligget glemt og forsømt, jf. herved fredningsbestemmelsernes § 1 og § 3, stk. 1. På denne baggrund fremstår de naturmæssige forhold underordnede, og hvor særlige forhold gør sig gældende, angives dette særskilt, således som det f.eks. er tilfældet i fredningsbestemmelsernes § 2 om bevaring af bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord. Kulturstyrelsen har endvidere henvist til, at Bagsværd Fortet er fredet som fortidsminde efter museumslovens § 29 e. Set på baggrund af både fredningens formål og det generelle hensyn til fortidsmin-

det finder Kulturstyrelsen, at det ikke vil være korrekt på stedet at etablere skovbryn eller skovlignende forhold på forsvarsværket. Den eksisterende vilde bevoksning er uden værdi for fortidsmindet og slører fortets anlæg og funktion. Bevoksningen er udelukkende opstået på grund af lang tids manglende pleje. Sammenfattende har Kulturstyrelsen fundet, at de i plejeplanen gengivne visualiseringer angiver en acceptabel løsning på fredningstekstens lidt modsætningsfyldte angivelser af friholdelse af friholdelse af fortidsmindet og bevaring af de høje træer mod nord.

Gladsaxe Kommune har anført, at kommunen ikke er enig med Grundejerforeningen Louisehøj i, at det følger af fredningen, at bevoksningen på områdets kant mod nord skal bevares i fuldt omfang. Kommunen har henvist til, at den udarbejdede plejeplan opfylder både fredningens generelle formål i § 1 og den særlige passus i § 2 om bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord. Bevarelse af en skovlignende bevoksning er ikke indeholdt i fredningens formål.

Fredningsnævnets afgørelse:

I sagens afgørelse har fra fredningsnævnet deltaget: dommer Ib Hounsgaard Trabjerg (formand), nævnsmedlem Birthe Aasted (udpeget af miljøministeren) og nævnsmedlem John Brown Brabant Althoff-Andersen.

Afgørelsen er truffet i enighed.

Afgørelse:

Det er fredningsnævnets opfattelse, at områdets kant mod nord – og dermed fredningsgrænsen - følger det matrikulære skel for matr. nr. 17 e Gladsaxe. Der henvises til ordlyden af fredningsbestemmelsernes § 2 vedrørende område A.

Som anført ovenfor har fredningen efter den helt centrale formålsbestemmelse i fredningsbestemmelsernes § 1 til formål at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum.

Det fremgår ikke af formålsbestemmelsen, at fredningen tillige har til formål at bevare et skovlignende præg i området, og bestemmelsen i fredningsbestemmelsernes § 2 om bevarelse af bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord, kan efter nævnets opfattelse ikke tages til indtægt for en sådan forståelse af formålet med fredningen på denne del af det fredede areal.

Herefter, og da Gladsaxe Kommune efter nævnets opfattelse har taget behørigt hensyn til fredningsformålet ved udarbejdelse af plejeplanen i forhold til beplantningen mod grundejerforeningen Louisehøj, finder fredningsnævnet ikke grundlag for at imødekomme de rejste indsigelser mod plejeplanen.

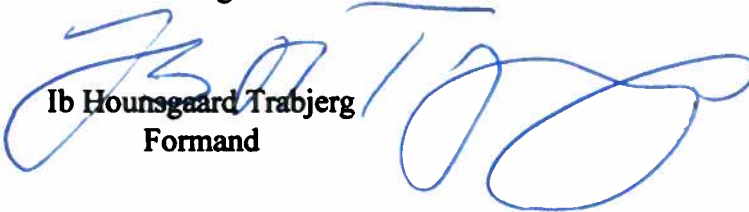
Nævnet finder endvidere, at der også i forhold til beplantningen mod Budinge Hovedgade, der ikke var genstand for nævnets besigtigelse den 24. august 2012, er taget behørigt hensyn til fredningsformålet ved den udarbejde-

de plejeplan.

Derfor stadfæster fredningsnævnet ”Bagsværd Fort – Projekt og plejeplan 2012-2017”, udarbejdet af Gladsaxe Kommune i februar 2012.

Der henvises til klagevejledningen, der er optrykt nedenfor.

Med venlig hilsen


Ib Hounsgaard Trøjberg
Formand

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Denne afgørelse er sendt til:

- 1) Grundejerforeningen Louisehøj
- 2) Danmarks Naturfredningsforening
- 3) Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité
- 4) Friluftsrådet
- 5) Friluftsrådets lokalafdeling
- 6) Kulturstyrelsen
- 7) Dansk Ornitologisk Forening
- 8) Naturstyrelsen Roskilde
- 9) Naturstyrelsen
- 10) Gladsaxe Kommune
- 11) Nævnsmedlemmerne



NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

05. juli 2013 • J.nr.: NMK-522-00120 • Ref.: LBU/salha

AFGØRELSE

i sagen om plejeplan for Bagsværd Fort i Gladsaxe Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 4. oktober 2012 om godkendelse af Gladsaxe Kommunes plejeplan – ”Bagsværd Fort – Projekt og plejeplan 2012”, februar 2012.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af fredningskonsulenten på nævnets vegne, jf. § 9, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget af Danmarks Naturfredningsforening, Gladsaxe Lokalkomite ved brev af 7. november 2012. Det er i klagen navnlig gjort gældende, at formålet med fredningen af Bagsværd Fort om at frilægge fortidsmindet ikke imødekommes i plejeplanen og at plejeplanen på usaglig måde tager særlige hensyn til beboerne i rækkehusbebyggelsen Louisehøj umiddelbart nord for det fredede område.

Sagens oplysninger

Bagsværd Fort blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 14. juli 2010. Fredningens formål er angivet i § 1 som "at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dels anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum".

Af § 2 fremgår, at fredningsområdet omfatter 3,5 ha af matr.nr. 17e Gladsaxe. Området ejes af staten.

Om delområde A (Fortet) er anført, at ejeren efter fredningens ikrafttræden skal fjerne en bygning i den tørre grav og retablere terrænet. Herefter hedder det: "Bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord bevares, medens bevoksningen på fortlegemet fjernes".

Efter § 3 i fredningsbestemmelserne skal kommunen udarbejde en plejeplan efter reglerne i miljøministeriets bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og bekendtgørelsen om pleje af fortidsminder. Plejeplanen skal forhandles med bl.a. Kulturstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening. Uenighed om plejeplanens indhold kan forelægges for fredningsnævnet.

Gladsaxe Kommune har i februar 2012 udarbejdet en plejeplan benævnt "Bagsværd Fort – Projekt og plejeplan 2012". Planen indeholder detaljerede bestemmelser om beplantningen, førstegangsindgreb og regelmæssig pleje på bl.a. det nordlige areal mod rækkehusbebyggelsen Louisehøj. Bestemmelserne er ledsaget af visualiseringer. Det fremgår af sagens akter, at plejeplan er blevet til efter høringer af en række myndigheder og foreninger (som anført i fredningens § 3) samt Grundejerforeningen Louisehøj. Grundejerforeningen ønskede den eksisterende tætte bevoksning på nordskrænten mod foreningens boliger bevaret i videst muligt omfang.

Danmarks Naturfredningsforening og Kulturstyrelsen argumenterede for rydninger med henblik på at sikre fuld synlighed af fortets funktionsbærende konstruktioner.

Plejeplanen fremtræder – for så vidt angår fredningsområdets kant mod nord – som en slags kompromis mellem hensynet til frilæggelse af fortidsmindets konstruktioner og hensynet til beskyttelse af Louisehøjs beboere mod indsyn fra besøgende på fortidsmindet.

Grundejerforeningen Louisehøj klagede til fredningsnævnet over, at plejeplanen ikke i videre omfang beskyttede beboerne mod indsyn ved bestemmelse om bevarelse og successiv fornyelse af den tætte bevoksning mod nord.

Danmarks Naturfredningsforening gjorde overfor fredningsnævnet gældende, at det i forhold til fredningens formål om at frilægge fortidsmindet er usagligt at lægge vægt på beskyttelse af et begrænset antal private beboelser mod indsyn.

Kulturstyrelsen er i fredningsnævnets afgørelse citeret for sammenfattende at mene, at "de i plejeplanen gengivne visualiseringer angiver en acceptabel løsning på fredningstekstens lidt modsætningsfyldte angivelser af friholdelse af fortidsmindet og bevarelse af de høje træer mod nord."

Fredningsnævnet traf 4. oktober 2012 afgørelse om at afvise grundejerforeningens klage – og indsigelsen fra Danmarks Naturfredningsforening – og godkende plejeplanen under henvisning til, at Gladsaxe Kommune efter nævnets opfattelse har taget behørigt hensyn til fredningsformålet ved udarbejdelse af plejeplanen i forhold til beplantningen mod Grundejerforeningen Louisehøj.

Natur- og Miljøklagenævnets sekretariat har den 11. april 2013 besigtiget fortområdet.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Den plejeplan, som skal udarbejdes i henhold til fredningens § 3, skal selvsagt sigte mod at realisere fredningens formål og samtidig skal planen overholde de nærmere bestemmelser, som er indeholdt i fredningen.

Som anført flere gange under sagen er der en tilsyneladende modstrid mellem fredningens formål om at frilægge fortidsmindet og bestemmelsen i fredningens § 2 om, at bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord skal bevares.

Specialbestemmelsen i § 2 er udtryk for, at der på dette sted (områdets kant mod nord) er særlige hensyn at varetage ved siden af fredningens formål. Der kan ikke være tvivl om, at det drejer sig om et hensyn til beboerne i rækkehusbebyggelsen umiddelbart udenfor det fredede område.

Der er således utvivlsomt hjemmel til i plejeplanen – af hensyn til rækkehusbeboerne – at fastsætte retningslinjer for bevarelse af beplantningen i et vist omfang.

I hvilket nærmere omfang og på hvilken måde beplantningen skal bibeholdes, beror på en skøns-mæssig, delvis faglig baseret afvejning af de modstående hensyn.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke at have grundlag for at tilsidesætte den afvejning som Gladsaxe Kommunes plejeplan er udtryk for og som fredningsnævnet har godkendt.

Hefter stadfæstes Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 4. oktober 2012 om godkendelse af Gladsaxe Kommunes plejeplan af februar 2012.



Lars Busck
Fredningskonsulent



Lisbeth Toft-Petersen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt til:

- Grundejerforeningen Louisehøj v/Kristian Heldt, bestyrelsen@louisehoj.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN Gladsaxe v/Kurt Loftkjær, kurt@loftkjaer.dk
- Fredningsnævnet for København, jeres j.nr.: FRS nr. 20/2012, kobenhavn@fredningsnaevn.dk
- Gladsaxe Kommune, jeres j.nr.: 2012/09421 004, kommunen@gladsaxe.dk; vejpark@gladsaxe.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

Grundejerforeningen Louisehøj
v/Formand Kristian Heldt
Louisehøj 23
2880 Bagsværd
bestyrelsen@louisehoj.dk



NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

26. juli 2013 • J.nr.: NMK-522-00163 (tidl. NMK-522-00120) • Ref.: Bibi Søgaard-Bauditz, Bibis-NMKN

DELAGFØRELSE

vedrørende genoptagelse af realitetsbehandling af klage over plejeplan for Bagsværd Fort i Gladsaxe Kommune

Ved brev modtaget i Fredningsnævnet for København den 30. oktober 2012 klagede Grundejerforeningen Louisehøj over fredningsnævnets afgørelse af 4. oktober 2012 om stadfæstelse af "Bagsværd Fort – Projekt og Plejeplan 2012 – 2017" udarbejdet af Gladsaxe Kommune.

Ved afgørelse af 5. juli 2013 afviste Natur- og Miljøklagenævnet klagen fra realitetsbehandling i nævnet, da nævnet fandt, at grundejerforeningen ikke var klageberettiget.

Sagens indbringelse for Natur- og Miljøklagenævnet

Ved mail af 9. juli 2013 har du som formand for Grundejerforeningen Louisehøj og på beboernes og grundejerforeningens vegne anmodet om genoptagelse af sagen. Du har anført, at det må bero på en misforståelse, at grundejerforeningen afvises som klageberettiget efter naturbeskyttelseslovens § 86, stk. 1, nr. 5.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om genoptagelse

Nævnet kan genoptage en sag til fornyet behandling, hvis der i forbindelse med en anmodning om genoptagelse fremkommer nye faktiske oplysninger af så væsentlig betydning for sagen, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen ville have fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med nævnets oprindelige stillingtagen til sagen. Derudover kan nævnet genoptage en sag, hvis der fremkommer væsentlige nye retlige forhold, det vil sige en væsentlig ændring med tilbagevirkende kraft i det retsgrundlag som forelå på tidspunktet for nævnets oprindelige afgørelse. Endelig kan nævnet genoptage en sag, hvis der i forbindelse med nævnets oprindelige behandling af sagen er begået væsentlige sagsbehandlingsfejl.

Det beror på en beklagelig fejl, at Grundejerforeningen er blevet afvist som klageberettiget i sagen.

Natur- og Miljøklagenævnet har derfor besluttet at genoptage realitetsbehandlingen af din klage af 30. oktober 2012 over Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 4. oktober 2012 om Plejeplan for Bagsværd Fort.

Du og sagens øvrige parter vil senere modtage oplysning om sagens videre behandling for nævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Anmodning om aktindsigt

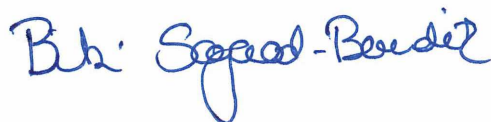
I mail af 16. juli 2013 har du anmodet om aktindsigt i sagerne NMK-522-00120 og NKN-111-00055.

Natur- og Miljøklagenævnet vedlægger en aktliste og alle dokumenter i de to sager. Der er ikke knyttet et dokument til NMK-522-00120 akt nr. 8 og 10, som er registrering af gebyrindbetalinger.

Natur- og Miljøklagenævnet har behandlet anmodningen om aktindsigt efter miljøoplysningsloven² og forvaltningsloven³. Det følger af samspillet mellem miljøoplysningslovens § 2, stk. 1, forvaltningslovens § 10 og § 15, og princippet i offentlighedslovens § 4, stk. 1, 2, pkt. om meroffentlighed, at nævnet kan give dig aktindsigt, medmindre der er oplysninger i sagen, som er omfattet af forvaltningslovens § 15 og underlagt tavshedspligt.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet⁴.

Hvis du på baggrund af det tilsendte materiale ønsker at komme med bemærkninger til klagesagen, beder nævnet dig om at sende dem inden 4 uger.



Bibi Søgaard-Bauditz
Specialkonsulent

Kopi er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN Gladsaxe v/Kurt Loftkjær, kurt@loftkjaer.dk
- Fredningsnævnet for København, jeres j.nr.: FRS nr. 20/2012, kobenhavn@fredningsnaevn.dk
- Gladsaxe Kommune, jeres j.nr.: 2012/09421 004, kommunen@gladsaxe.dk; vejpark@gladsaxe.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet.

² Lovbekendtgørelse nr. 660 af 14. juni 2006 om aktindsigt i miljøoplysninger med senere ændringer

³ Lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012 om forvaltningsloven

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet.



NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

02. december 2013 • J.nr.: NMK-522-00163 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE

i sag om plejeplan for Bagsværd Fort

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 4. oktober 2012 om godkendelse af Gladsaxe kommunens plejeplan - " Bagsværd Fort – Projekt og plejeplan 2012- 2017", februar 2012.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Fredningsnævnets godkendelse af plejeplanen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Grundejerforeningen Louisehøj, som navnlig har gjort gældende, at plejeplanen ikke i tilstrækkeligt omfang sikrer beboerne i bebyggelsen mod indsyn fra besøgende på fortet.

Sagens oplysninger

Natur- og Miljøklagenævnet har den 26. juli 2013 truffet afgørelse om at genoptage realitetsbehandlingen af grundejerforeningens klage af 30. oktober 2012.

Bagsværd Fort blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 14. juli 2010. Fredningens formål er angivet i § 1 som "at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dels anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum".

Af § 2 fremgår, at fredningsområdet omfatter 3,5 ha af matr.nr. 17e Gladsaxe. Området ejes af staten.

Om delområde A (Fortet) er anført, at ejeren efter fredningens ikrafttræden skal fjerne en bygning i den tørre grav og retablere terrænet. Herefter hedder det: "Bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord bevares, medens bevoksningen på fortlegemet fjernes".

Efter § 3 i fredningsbestemmelserne skal kommunen udarbejde en plejeplan efter reglerne i miljøministeriets bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og bekendtgørelsen om pleje af fortidsminder. Plejeplanen skal forhandles med Kulturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Grundejerforeningen Louisehøj. Uenighed om plejeplanens indhold kan forelægges for fredningsnævnet.

Gladsaxe Kommune har i februar 2012 udarbejdet en plejeplan benævnt "Bagsværd Fort – Projekt og plejeplan 2012-2017". Planen indeholder detaljerede bestemmelser om beplantningen, førstegangsindgreb og regelmæssig pleje på bl.a. det nordlige areal mod rækkehusbebyggelsen Louisehøj. Bestemmelserne er ledsaget af visualiseringer. Det fremgår af sagens akter, at plejeplan er blevet til efter høringer af en række myndigheder og foreninger (som anført i fredningens § 3) samt Grundejerforeningen Louisehøj. Grundejerforeningen ønskede den eksisterende tætte bevoksning på nordskrænten mod foreningens boliger bevaret i videst muligt omfang.

Danmarks Naturfredningsforening og Kulturstyrelsen argumenterede for rydninger med henblik på at sikre fuld synlighed af fortets funktionsbærende konstruktioner.

Plejeplanen fremtræder – for så vidt angår fredningsområdets kant mod nord – som en slags kompromis mellem hensynet til frilæggelse af fortidsmindets konstruktioner og hensynet til beskyttelse af Louisehøjs beboere mod indsyn fra besøgende på fortidsmindet.

Grundejerforeningen Louisehøj klagede til fredningsnævnet over, at plejeplanen ikke i videre omfang beskyttede beboerne mod indsyn ved bestemmelse om bevarelse og successiv fornyelse af den tætte bevoksning mod nord.

Danmarks Naturfredningsforening gjorde overfor fredningsnævnet gældende, at det i forhold til fredningens formål om at frilægge fortidsmindet er usagligt at lægge vægt på beskyttelse af et begrænset antal private beboelser mod indsyn.

Kulturstyrelsen er i fredningsnævnets afgørelse citeret for sammenfattende at mene, at "de i plejeplanen gengivne visualiseringer angiver en acceptabel løsning på fredningstekstens lidt modsætningsfyldte angivelser af friholdelse af fortidsmindet og bevarelse af de høje træer mod nord."

Fredningsnævnet traf 4. oktober 2012 afgørelse om at afvise grundejerforeningens klage – og indsigelsen fra Danmarks Naturfredningsforening – og godkende plejeplanen under henvisning til, at Gladsaxe Kommune efter nævnets opfattelse har taget behørigt hensyn til fredningsformålet ved udarbejdelse af plejeplanen i forhold til beplantningen mod Grundejerforeningen Louisehøj.

Grundejerforeningen har i klagen navnlig anført, at bestemmelsen i fredningens § 2 som *lex specialis* har fortrinsret fremfor fredningens almene formål, hvilket efter foreningens opfattelse ikke er kommet til udtryk i den godkendte plejeplan. Selve fortet ligger væsentlig højere end bebyggelsen på Louisehøj og en manglende beskyttelse mod indsyn vil derfor betyde, at der fra fortet vil være indsyn ikke alene til haverne på Louisehøj, men også ind i stuerne og på 1. sal. Det er derfor nødvendigt at bevare beplantningen både i dybde/udstrækning samt i højde og tæthed. En sådan beskyttelse mod indsyn kan ikke opnås med den foreliggende plejeplan.

Foreningen er endvidere af den opfattelse, at de grafiske fremstillinger af plejeplanens evne til at forhindre indsyn til Louisehøj ikke er korrekte og alene tager højde for indsyn vinkelret på bebyggelsen. Hertil kommer, at foreningen allerede nu kan konstatere, at den allerede foretagne udtynding af bevoksningen på selve fortlegemet vil gøre det muligt at se direkte ind i værelser og stuer i en del af bebyggelsen.

Plejeplanens forslag om alene at bevare en enkeltstående række af opstammede træer vil således ikke leve op til formålet med bestemmelsen i fredningens § 2. For at opnå formålet skal bevoksningen være helt tæt i hele bevoksningens højde og have en vis dybde. En sådan dybde er foreslået i et vedlagt kortudsnit med skravering af områdets kant mod nord.

Plejeplanen bør derfor ændres således, at definitionen af områdets kant mod nord fastlægges til at være fra bunden af løbegraven til glaciets top – jf. skravering på det vedlagte kortudsnit, at områdets kant mod nord skal plejes og vedligeholdes, således at der løbende er et tæt løvdække i alle højder op til minimum 10 meter – gerne en blanding af løvfældende og ikke løvfældende arter, og at der ikke gennem bevoksningen på områdets kant mod nord etableres sigtelinjer med indsyn/udsyn til/fra fortet.

Grundejerforeningen har endvidere gjort gældende, at selve processen omkring renoveringen af fortet lider af en række formelle fejl, herunder manglende høring af andre omkringboende end beboerne på Louisehøj. Der er endvidere ikke foretaget en tilstrækkelig vurdering af betydningen for påvirkningen af omgivelserne i form af støj og forstyrrelse af dyrelivet. Beboerne er endvidere ikke gjort bekendt med, at der på fortgrunden findes en endda meget alvorlig jordforurening, og at plejeplanen ikke tager højde for fjernelse af det forurenede jord.

Natur- og Miljøklagenævnets sekretariat har besigtiget fortområdet.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Den plejeplan, som skal udarbejdes i henhold til fredningens § 3, skal selvsagt sigte mod at realisere fredningens formål, og samtidig skal planen overholde de nærmere bestemmelser, som er indeholdt i fredningen.

Som anført flere gange under sagen er der en tilsyneladende modstrid mellem fredningens formål om at frilægge fortidsmindet og bestemmelsen i fredningens § 2 om, at bevoksningen med høje træer i områdets kant mod nord skal bevares.

Specialbestemmelsen i § 2 er udtryk for, at der på dette sted (områdets kant mod nord) er særlige hensyn at varetage ved siden af fredningens formål. Der kan ikke være tvivl om, at det drejer sig om et hensyn til beboerne i rækkehusbebyggelsen Louisehøj umiddelbart udenfor det fredede område.

Der er således utvivlsomt hjemmel i plejeplanen til at fastsætte retningslinjer med henblik på i et vist omfang at bevare bevoksningen mod nord for at beskyttede beboerne mod indsyn fra fortlegemet.

I hvilket nærmere omfang og på hvilken måde beplantningen skal bibeholdes og vedligeholdes, beror på en skønsmæssig, delvis fagligt baseret afvejning af de modstående hensyn.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke at have grundlag for at tilsidesætte den afvejning som Glad-saxe Kommunes plejeplan er udtryk for, og som fredningsnævnet har godkendt.

Natur- og Miljøklagenævnet kan alene tage stilling til klagen over selve plejeplanen. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunen efter bestemmelsen i § 3 alene er forpligtet til at forhandle plejeplanen med Grundejerforeningen Louisehøj og ikke med andre beboere i området.

Nævnet kan således ikke tage stilling til de i klagen påberåbte fejl og mangler i forbindelse med kommunens håndtering af selve restaureringsprocessen, herunder kommunens påståede manglende håndtering af støj- og jordforureningsproblemer mv.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 4. oktober 2012 om godkendelse af Gladsaxe Kommunes plejeplan af februar 2012.



Mikkel Schaldemose
Næstformand

/



Lisbeth Toft-Petersen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Grundejerforeningen Louisehøj v/Kristian Heldt, bestyrelsen@louisehoj.dk
Fredningsnævnet for København, kobenhavn@fredningsnaevn.dk – j.nr. FRS nr. 20/2012
Gladsaxe Kommune, kommunen@gladsaxe.dk, vejpark@gladsaxe.dk – j.nr. 2012/09421 004
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Gladsaxe Kommune
Att. Peter Ibsen

Via e-post: petibs@gladsaxe.dk

Retten i Lyngby
Lyngby Hovedgade 96
2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 99 68 48 00

kobenhavn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
FN-KBH-37-2016

Den 24. august 2016

Bagsværd Fort – Midlertidig, todelt byggeplads

Over for fredningsnævnet er der ansøgt om dispensation til at etablere en midlertidige todelt byggeplads på ejendommen matr. nr. 17^e Gladsaxe, beliggende Møllemarken 27 i Gladsaxe. Projektet er nærmere beskrevet i det materiale, der er sendt til fredningsnævnet. Den nærmere placering fremgår af følgende kortudsnit:



Sagens oplysninger

Fredningsforhold

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 14. juli 2010 om fredning af Bagsværd Fort.

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

”§ 1. Fredningens formål

Fredningen af Bagsværd Fort har til formål at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum.

§ 2. Fredningsområdet – areal og bygninger

Fredningsområdet omfatter 3,5 ha bestående af matr.nr. 17^a Gladsaxe. Området ejes af staten ved Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Området opdeles i 2 delområder. Der henvises til det medfølgende fredningskort.”

Område A (Fortet)

På fredningstidspunktet findes de på fredningskortet angivne bygninger nr. (...) Arealet må ikke yderligere bebygges.

Ejeren skal umiddelbart efter fredningens ikrafttræden fjerne den sekundært opførte bygning i den tørre grav ... og retablere terrænet.

Bevoksning med høje træer i områdets kant mod nord bevares, medens bevoksningen på fortlegemet fjernes. ”

Internationale naturbeskyttelsesområder

Der findes ikke internationale naturbeskyttelsesområder i relevant afstand fra ansøgers ejendom.

Sagens behandling

Fredningsnævnets formand har foretaget besigtigelse.

Sagen har været sendt til udtalelse hos Styrelsen for vand og naturforvaltning, der yder teknisk bistand til fredningsnævnet, og hos Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og DOF

Gladsaxe Kommune har udtalt sig til støtte for projektet.

Fredningsnævnet har ikke modtaget indsigelser over for projektet.

Afgørelsen er truffet af formanden for Fredningsnævnet for København i medfør af § 10, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1487 af 4. december 2015 om forretningsorden for fredningsnævn.

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved dispensation til udførelse af projektet på følgende vilkår:

- 1) Projektet skal være afsluttet senest den 31. december 2017. Der kan ikke forventes dispensation til en yderligere periode.
- 2) Det anvendte areal skal fuldt ud reableres efter endt anvendelse.

Fredningsnævnet finder, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål og lægger vægt på, at det ansøgte projekt er af midlertidig karakter.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde sker en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Det er endvidere fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det natur-

lige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet. Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Tilladelsen fritager ikke ansøger for at søge tilladelse efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, der er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen



Søren Holm Seerup
formand

Andre modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Styrelsen for Vand og Naturforvaltning, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan inden 4 uger efter den dag, afgørelsen er modtaget, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. De skal klage via Klageportalen. Klagen er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis De ønsker at klage over afgørelsen, finder De et link til Klageportalen på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. De logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom De plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Når De klager, skal De betale et gebyr på 500 kr. De betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis De ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal De sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Det er i dette tilfælde Fredningsnævnet for København. Fredningsnævnet for København videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt Deres anmodning kan imødekommes.

Klagegebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. Klagegebyret betales ved brug af betalingskort inden klagen afsluttes på Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klageren i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klageren har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Gladsaxe Kommune

Att.: Ayla Nurkan Gretoft

Via e-post: aylgre@gladsaxe.dk

Retten i Lyngby
Lyngby Hovedgade 96
2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 99 68 48 00

kobenhavn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
FN-KBH-12-2019

Den 10.april 2019

Bagsværd Fort – midlertidig dispensation til klatrevæg og boldbane samt permanent dispensation til kaninanlæg

Over for fredningsnævnet er der søgt om lovliggørende midlertidig dispensation til at bibeholde en klatrevæg med faldunderlag og en asfalteret boldbane indtil 31. december 2028 samt lovliggørende permanent dispensation til en kaningård med sti. Anlæggene er opført på ejendommen matr.nr. 17e Gladsaxe, beliggende Møllemarken 27, 2880 Bagsværd, og det er oplyst, at da forholdene blev etableret i 2017 var Gladsaxe Kommune, Ejendomscenteret, som projektejer ikke opmærksom på, at anlæggene krævede dispensation fra hhv. museumsloven (fortidsminde) og naturbeskyttelsesloven (arealfredning). Sagen har efterfølgende været behandlet hos Slots- og Kulturstyrelsen, der ved afgørelser af 19. september og 18. december 2018 har meddelt midlertidig dispensation fra museumsloven til klatrevæg og boldbane samt permanent dispensation fra museumsloven til kaninanlægget. I det materiale, der er sendt til fredningsnævnet, er det ansøgte nærmere redegjort for anlæggene, baggrunden for opførelsen af dem og sagsbehandlingen i Slots- og Kulturstyrelsen. Den nærmere placering af det ansøgte fremgår af følgende kortudsnit, hvor fredet areal er vist med skravering og det ansøgte med rød prik:



Sagens oplysninger

Fredningsforhold

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 14. juli 2010 om fredning af Bagsværd Fort.

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

”§ 1. Fredningens formål

Fredningen af Bagsværd Fort har til formål at frilægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum.

§ 2. Fredningsområdet – areal og bygninger

Fredningsområdet omfatter 3,5 ha bestående af matr.nr. 17^e Gladsaxe. Området ejes af staten ved Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Området opdeles i 2 delområdet. Der henvises til det medfølgende fredningskort.

Område A (Fortet)

På fredningstidspunktet findes de på fredningskortet angivne bygninger nr. 1, 2 og 10. Arealet må ikke yderligere bebygges.

Ejeren skal umiddelbart efter fredningens ikrafttræden fjerne den sekundært opførte bygning i den tørre grav (bygning 2) og retablere terrænet.

Bevoksning med høje træer i områdets kant mod nord bevares, medens bevoksningen på fortlegemet fjernes.

Område B (Institutionen)

På fredningstidspunktet findes de på fredningskortet angivne permanente bygninger (nr. 3-9). Der kan ikke opføres permanente bygninger uden for det angivne byggefelt i gældende lokalplan 148.

Uden for lokalplanens byggefelt skal de oprindelige terrænformer opretholdes, og træbevoksninger mod Møllemarken bevares. Hvis den hidtidige anvendelse af område B som fritidsinstitution ophører, skal den til enhver tid værende ejer tilbageføre område B til forsvarsværkets oprindelige udseende, hvorefter området indgår i område A.

....

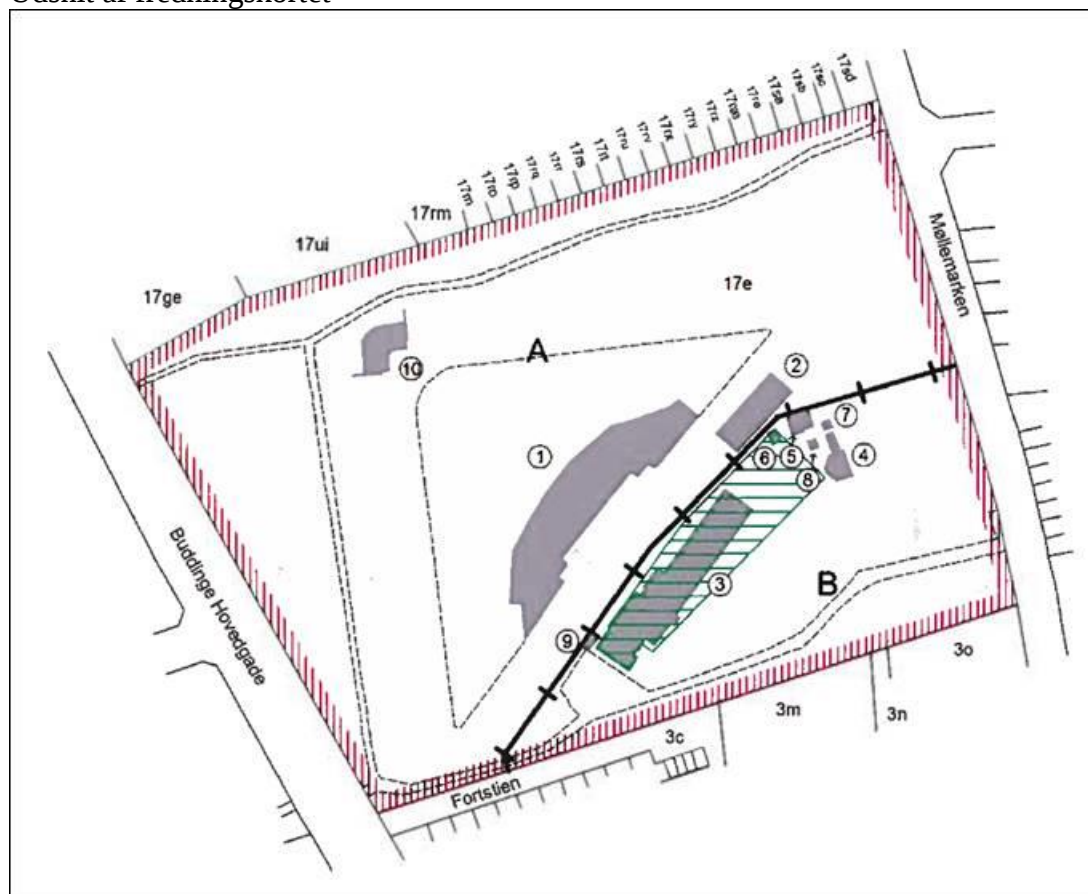
§ 5. Anden rekreativ anvendelse

Det kan i plejeplanen bestemmes, at der som led i den rekreative anvendelse af området kan anbringes og opsættes ikke-permanente publikumsfaciliteter. Disse skal respektere fortidsmindet med hensyn til materialer, udformning og placering.

Endvidere kan der på arealet afvikles tidsbegrænsede arrangementer, såfremt disse ikke medfører nedslidning eller fysiske indgreb i fortidsmindet. ...”

Det ansøgte er ikke omfattet af plejeplanen

Udsnit af fredningskortet



Signaturforklaring	
	fredningsgrænse
	bygninger (Gladsaxe kommune)
	eksisterende trådhegn
	byggefelt, lokalplan 148
	bygningsnummer

Internationale naturbeskyttelsesområder

Der findes ikke internationale naturbeskyttelsesområder i relevant afstand fra ansøgers ejendom.

Sagens behandling

Fredningsnævnet har ikke foretaget besigtigelse.

Sagen har været sendt til udtalelse hos Miljøstyrelsen, der yder teknisk bistand til fredningsnævnet, og hos Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og DOF

Gladsaxe Kommune har udtalt sig til støtte for projektet.

Fredningsnævnet har ikke modtaget indsigelser mod det ansøgte.

I afgørelsen har deltaget dommer Britt Falster Klitgaard (formand), Anne-Marie Wivel (udpeget af miljøministeren) og Kristian Erland Jensen (udpeget af Gladsaxe Kommune).

Afgørelsen er truffet i enighed.

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved midlertidig dispensation til den allerede etablerede klatrevæg med faldunderlag samt boldbanen og permanent dispensation til den allerede etablerede kaningård med sti, på vilkår af

- at klatrevæg, faldunderlag og boldbane skal være fjernet og arealet retableret med holdbart græsdække senest 31. december 2028
- at kaninanlægget fjernes, og terrænet retableres til oprindelig kote, når det ikke længere finder anvendelse.

Fredningsnævnet har lagt vægt på, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål. Fredningsnævnet har videre lagt vægt på, at de ansøgte elementer benyttes af den kommunale skolefritidsklub på stedet, og er etableret indenfor fredningens område B, hvor der siden 1961 har været drevet en lovligt etableret børneinstitution, der tidligere har haft byggelegeplads og et varieret dyrehold. Fredningsnævnet har henset til det oplyste om, at det ansøgte er opført i forbindelse med rydningen af gamle anlæg, herunder en ridebane, et antal skure og mindre bygninger samt et større antal hønse- og kaninbure og løbegårde, og at det visuelt har forbedret forholdene på arealet, der nu fremstår langt mere ordentlige. Fredningsnævnet har endvidere lagt vægt på, at dispensationen til klatrevæg, faldunderlag og boldbane er tidsbegrænset, og at arealet bliver retableret i 2028

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde sker en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Det er endvidere fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven.

Tilladelsen fritager ikke ansøger for at søge tilladelse efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, der er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen

Britt Falster Klitgaard
formand

Andre modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Fri-luftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.